

Germana Esperanto-Asocio komence de sia dua jarcento

Rezonado de Rudolf Fischer

Post kiam asocio festis la centan jaron de sia ekzisto, certe necesas meditado, ĉu oni daŭrigu la ĝisnunan vojon aŭ direktu sin alimaniere. Kiel kandidato por la prezidanta posteno, cetere tute ne prestiĝa kaj apenaŭ alloga por ambiciulo, mi ŝatus prezenti kelkajn pensojn kaj ideojn kaj alvokas diskuti ilin, ekzemple dum la Germana Esperanto-Kongreso en Hamburgo.

Abstrakta strukturo de la nuna sistemo

La ĝisnuna Esperanto-movado spegulas la politikan strukturon: Lokaj grupoj laŭ urboj, regionaj ligoj laŭ federaciaj provincoj, landaj asocioj laŭ la ŝtatoj kaj tutmonda kupola asocio analoga al UNO. Sur ĉiu nivelo ni provas diskonigi Esperanton kaj varbi Esperantistojn. Ĉie ni tial bezonas aktivulojn kaj monon. Ĉar Germana Esperanto-Asocio (GEA) ne ricevas rektan ŝtatan subvencion, ni organizas nin laŭ la sistemo de komun-utilaj asocioj kaj tiel (per ŝparataj impostoj) pagas parton de niaj elspezoj. La plej granda parto de la enspezoj tamen fontas el membrokotizoj. La malavantaĝo estas, ke oni por tia sistemo bezonas multajn burokrataĵojn (statutojn, elektojn, membroadministradon, ktp.), kaj pro daŭra manko de nepagataj aktivuloj multaj taskoj estas neglektataj.

Ĉu sukcesa alternativo?

La du grandaj aranĝoj de GEA, la Printempa Semajno Internacia kaj la Germana Esperanto-Kongreso, lastjare estis profitodonaj, same la Internacia Seminario de Germana Esperanto-Junularo. Certe ankaŭ aliaj renkontiĝoj, privataj kaj ne sub la financa garantio de GEA, nome la Internacia Festivalo de Hans-Dieter Platz kaj la Novjara Renkontiĝo de Lu von Wunsch-Rols-hoven estis sukcesaj. Kvankam la statistikoj de la partoprenantaro ne estas tiom fidindaj, estas nepretervideble, ke Esperantistoj en- kaj ekster-landaj emas veni al tiaj aranĝoj kaj amuziĝi.

Ĉu tio ne sufiĉas por disvastigi Esperanton? Estas ja fakto, ke la homoj ne plu tiom memkompreneble aliĝas al Esperanto-asocio, sed preferas la staton de ordinara kliento: pagi nur tiam, kiam oni ricevas „varon“. Centra estas ne plu la demando „Kiel mi povas utili al Esperanto aŭ al la interna ideo?“, sed: „Kiom povas Esperanto utili al mi?“ Fakte tiu evoluo ne estas tute nova, sed nuntempe pli forta. La ŝtato vidas la ŝrumpadon de asocioj kun zorgo, ĉar ili estas grava stabiliga elemento de nia socio. Do, ankaŭ la Esperanto-movado malplistabiliĝas, sed: Ĉu la bonfarto de Esperanto ne estas pli grava ol la bonfarto de nia organiza strukturo?

Se ĉio devus vivteni sin mem ...

La aranĝoj, ĉu de GEA, ĉu privataj, do estas sukcesaj, sed ĉu ili el ekonomia vidpunkto vere estas profitodonaj? Tute ne! Kvankam la organizantoj, nepagataj (kaj parte eĉ pagantaj), investas multegan laboron, necesas la senpaga kunlaboro de multaj kunagantoj, kiuj ankaŭ kontribuas al la programo. Laŭ ordinara komerca organizado ĉiu Esperanto-aranĝo (ĝis la Universala Kongreso) estus alikaze tuj bankrota. Simple nur amuziĝi kaj ĝui la etoson absolute ne sufiĉas, sed ĝuste la neĝuemuloj, la sindediĉemuloj laboregas nevidate kaj apenaŭ dankate en la malantaŭo.

La Germana Esperanto-Biblioteko estas serva instanco, laŭ difino de biblioteko ne profitiga. Se *Esperanto aktuell* devus vivi de abono-enspezoj, ĝi tuj malaperus. Sen membrokotizoj (de Esperanto-Societo Südharz) kaj sen la financa subteno de GEA la Germana Esperanto-Centro en Herzberg apenaŭ havus ŝancon postvivi. La domo en Berlin restus revo, kune kun la Berlina Oficejo. Rondvojaĝoj, ekzamenoj, komputiloj kaj alia materialo ktp. ktp.: Nur elspezoj, kaj ĉio tio malgraŭ la multaj aktivuloj, kiuj kaŭzas apenaŭ kostojn.

Ĉu membrokotizoj aŭ donacoj?

Estas do klare, ke Esperanto ne povas postvivi sen labora kaj financa subteno de multaj homoj, kiuj ne nur volas amuziĝi. Sed ĉu la organizado de ili en formo de asocio estas la plej bona? Oni

povus ja havi nur kelkajn membrojn (kvazaŭ nur estraron), por plenumi la paragrafojn, esti registrita asocio. Produkti kaj vendi „varojn“ kiel firmao kompreneble ne sufiĉus, oni bezonus do laŭeble multajn donacantojn por vivteni sin, eĉ se oni tute rezignas ĉian lingvopolitikan laboron.

Sed administrati membrojn aŭ „subtenantojn“, fine estas la sama afero. La nura diferenco estas, ke la subtenantoj ne povas kundecidi. En la demokrate organizita GEA ĉiu membro povas influi la komunan agadon, laŭ emo kaj kompetento ankaŭ kiel estrarano aŭ prezidanto.

Ankoraŭ ne videbla alternativo al asocio

Mi resumu, ke ankoraŭ ne videblas funkcia alternativo al la nuna organiza strukturo per lokaj grupoj, regionaj ligoj, landaj asocioj kaj kupola tutmonda organizo. Nur per antaŭvideblaj membrokotizoj oni povas financi konstantajn centrajn elspezojn kiel salajrojn. Ĝuste tio dum la venontaj tempoj iĝos pli grava, ĉar ĉiam pli da Esperantistoj perdas laboron kaj ne plu havas multan monon.

Kvankam la graveco de bultenoj kaj revuoj kiel disdoniloj por informoj ŝrumpas pro la Interreto, ankaŭ tiu amaskomunikilo kaŭzas elspezojn. Kaj por tiu parto de la Esperantistaro, kiu malgraŭ ĉiuj kritikoj pluzorgas ankaŭ por la lingvopolitika laboro, nerezignebla estas organizo, paralele organizita kiel la ŝtato.

Aldoniĝas la altiro de la sin-identiga efiko. Por tio ne sufiĉas iu amaso, pli-malpli bone parolanta Esperanton. Asocion oni ankaŭ bezonas por esti alparolebla de ŝtataj instancoj kaj amaskomunikiloj, por organizita instruado, por klerigado de instruistoj, por scienca laboro (interlingviko), ktp.

Kolekti por tio monon per membrokotizoj kaj disdoni ĝin sub demokrata kontrolo, estas laŭ mia opinio ankoraŭ la plej justa kaj sekura sistemo. Esperanto-aranĝoj kaj -institucioj, kiuj tute dependas de la emo kaj povo de unusola homo, ne garantias la disvastigon de Esperanto; asocio estas la nura modelo por ebligi fidindan kontinuecon.